

Nr 86

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 12 § 4 mom. och 86 § 1 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521), m. m.; given Stockholms slott den 6 mars 1959.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning om ändrad lydelse av 12 § 4 mom. och 86 § 1 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521);
- 2) förordning om ändrad lydelse av 10 § förordningen den 1 juli 1918 (nr 508) angående handel med skattefri sprit; samt
- 3) förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475).

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

Förslag framlägges om förenkling av några detaljbestämmelser i rusdryckslagstiftningen. Enligt förslaget skall sålunda möjlighet öppnas för resande, som medför större kvantitet rusdrycker än som får införas avgiftsfritt, att inom vissa gränser importera den överskjutande kvantiteten mot erläggande av en schablonmässigt avvägd tull, motsvarande nu utgående tull och omsättningsskatt. Vidare förordas, att den lämplighetsprövning och de underrättelser som är föreskrivna när en handlande skall få rätt att sälja rödsprit och blåsprit skall avskaffas.

Förslag

till

**förordning om ändrad lydelse av 12 § 4 mom. och 86 § 1 mom.
rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521)**

Härigenom förordnas, att 12 § 4 mom. och 86 § 1 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

12 §.

4 m o m. Utan hinder — — — vanlig ordning;

c) resande, som ankommit från utrikes ort, för eget eller familjens bruk eller som gåva till närstående för personligt bruk tullfritt införa rusdrycker *intill viss mindre av Konungen fastställd myckenhet*;

d) till proviant — — — generaltullstyrelsen meddelar.

86 §.

1 m o m. Rusdrycker som till riket införas av annan än den vilken enligt 12 § är berättigad till införsel av sådana drycker må, därest varan i behörig ordning anmälts till tullklarering, åter utföras i enlighet med de föreskrifter generaltullstyrelsen äger meddela. Sker ej återutförsel inom *fyra* månader efter det varan enligt vad i tullstadgan sägs skall anses hava mottagits av tullanstalt, tillfaller varan kronan, och skall för dess räkning med varan förfaras på sätt i 90 § 2 mom. är stadgat.

(Föreslagen lydelse)

12 §.

4 m o m. Utan hinder — — — vanlig ordning;

c) resande, som ankommit från utrikes ort, för eget eller familjens bruk eller som gåva till närstående för personligt bruk tullfritt *eller mot erläggande av stadgat tull* införa rusdrycker *i enlighet med av Konungen meddelade bestämmelser*;

d) till proviant — — — generaltullstyrelsen meddelar.

86 §.

1 m o m. Rusdrycker som till riket införas av annan än den vilken enligt 12 § är berättigad till införsel av sådana drycker må, därest varan i behörig ordning anmälts till tullklarering, åter utföras i enlighet med de föreskrifter generaltullstyrelsen äger meddela. Sker ej återutförsel inom *två* månader efter det varan enligt vad i tullstadgan sägs skall anses hava mottagits av tullanstalt, tillfaller varan kronan, och skall för dess räkning med varan förfaras på sätt i 90 § 2 mom. är stadgat.

Av resande medförda rusdrycker, vilka efter utgången av tid som i föregående stycke sägs kvarligga hos tullverket, skola, ändå att den resande enligt 12 § är berättigad till införsel av dryckerna, behandlas på sätt i nämnda stycke för där avsedda rusdrycker är föreskrivet.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1959.

Förslag

till

**förordning om ändrad lydelse av 10 § förordningen den 1 juli 1918
(nr 508) angående handel med skattefri sprit**

Härigenom förordnas, att 10 § förordningen den 1 juli 1918 angående handel med skattefri sprit¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

10 §.

Detaljhandlare med — — — antagen detaljhandlare.

Till detaljhandlare må ej antagas annan än den, som är berättigad att idka handel samt gjort sig känd för ordentlighet och pålitlighet och jämväl i övrigt kan anses skickad att bedriva försäljningen så, att missbruk av spriten förekommes.

Kontrollstyrelsen äger — — — om rättelse.

Om antagande av detaljhandlare ävensom om upphörande av försäljningsrätt för sådan skall underrättelse ofördröjligen lämnas såväl Konungens befallningshavande som ock vederbörande polismyndighet och nykterhetsnämnd.

(Föreslagen lydelse)

10 §.

Detaljhandlare med — — — antagen detaljhandlare.

Till detaljhandlare må ej antagas annan än den, som är berättigad att idka handel.

Kontrollstyrelsen äger — — — om rättelse.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1959.

¹ Senaste lydelse av 10 § se 1934:229.

Förslag
till
förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475)

Härigenom förordnas, att tulltaxan den 12 september 1958 skall i angiven del erhålla ändrad lydelse på sätt framgår av härvid fogad bilaga.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1959.

Bilaga

Kap. 22. Drycker, alkohol och ättika

22.10 Ättika ..... 12 %

Anm. För spritdrycker eller viner, som enligt 12 § 4 mom. c) rusdrycksförsäljningsförordningen införs mot erläggande av stadgad tull, skall tull utgå med följande belopp, räknat för helbutelj om 75 centiliter:

Vin:	Kronor
musserande:	
champagne	11:—
annat	7:—
andra slag med en alkoholhalt:	
icke överstigande 14 volymprocent	4:—
överstigande 14 volymprocent:	
madeira, portvin och sherry	8:50
annat	7:50
Likör, bitter och liknande drycker	24:—
Cognac	35:—
Armagnac, brandy och eau-de-vie	30:—
Whisky	29:—
Rom och arrak	27:—
Brännvin, genever och gin	25:—

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 mars
1959.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler fråga om *förenklingar vid resandes införsel av rusdrycker, m. m.* samt anför därvid följande.

Resandes införsel av rusdrycker

Inledning. I skrivelse till generaltullstyrelsen den 19 augusti 1958 har tullkammaren i Hälsingborg — under hänvisning till den starka resandetråfiken — föreslagit ett förenklat system för beräkning av tull och skatt på rusdrycker, som av resande medföres till riket utöver de kvantiteter vilka får införas tull- och skattefritt. Tull- och skattebeläggningen skulle ske med genomsnittsavgifter för olika huvudgrupper av rusdrycker.

Sedan Aktiebolaget Vin- & spritcentralen i avgivet yttrande förklarat sig inte ha något att invända mot att möjlighet skapas för resande att vid införsel av rusdrycker erlägga schablonmässigt beräknade avgifter för dessa, har frågan upptagits av generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen gemensamt. Den har behandlats vid ett sammanträde i Hälsingborg den 12 december 1958 med representanter för tullkammaren, stadens myndigheter samt turist- och motororganisationer, varvid de närvarande allmänt uttalade sig för en ändring i den av tullkammaren angivna riktningen. Ämbetsverken har härefter i skrivelse den 20 februari 1959 framlagt förslag till ändrade bestämmelser på området, innebärande att resande, som medför större kvantitet rusdrycker än som får införas avgiftsfritt, inom vissa gränser skall kunna importera den överskjutande kvantiteten mot erläggande av en schablonmässigt beräknad tull, motsvarande nu utgående tull och omsättningsskatt.

Förslaget har biträttats av spritcentralen samt Nya systemaktiebolaget.

Gällande bestämmelser m. m. Importen av rusdrycker regleras genom 12 § rusdrycksförsäljningsförordningen. Av detta stadgande framgår, att rusdrycker med vissa begränsade undantag endast får införas av spritcentralen. Ett undantag gäller resande som ankommer från utrikes ort. Sådan resande får för eget eller familjens bruk eller som gåva till närstående för person-

ligt bruk tullfritt införa rusdrycker intill viss mindre av Kungl. Maj:t fastställd kvantitet. Närmare bestämmelser härom har meddelats i kungörelse den 6 maj 1955 (nr 172). Nordiska resande får medtaga högst 1/3 liter spritdrycker, en liter vin och två liter starköl. Icke-nordiska resande får medföra högst 2 buteljer — vardera om högst en liter — spritdrycker eller vin och högst två liter starköl. Beträffande båda kategorierna resande gäller, att införsel får ske, om det inte är uppenbart att resan företagits i huvudsakligt syfte att införa rusdryck. I fråga om nordiska resande gäller dessutom, att införseln icke får äga rum, om den resande kan antas ej ha fyllt 21 år. Det kan här inskjutas, att förslag tidigare har framlagts av Nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdsel m. m. om enhetliga regler för resandes rätt till rusdrycksinförsel (se bl. a. SOU 1956:45). Enligt nämnda förslag skall alla resande äga tullfritt medföra två liter spritdrycker och vin, varav högst en liter sprit, samt fem liter starköl. Detta förslag har hittills inte genomförts i avbidan på en lösning av frågan om den skattefria försäljningen.

Om en resande anmäler att han medför rusdrycker till större kvantitet än som är medgivet att införa avgiftsfritt och att han önskar införa varorna, kvarhålls dessa under högst fyra månader av tullverket i avvaktan på förtullning genom spritcentralen (s. k. privatimport); efter denna tids förlopp tillfaller varorna kronan.

Vid privatimport av rusdrycker vidtas följande åtgärder. Den resande anmäler till systembolaget — som regel i den systembutik där han brukar göra sina inköp — att han önskar införa hos tullverket kvarhållna varor. Sedan han erlagt ett förskottsbelopp, begär systembolaget att spritcentralen skall ombesörja varornas förtullning och transport till systembutiken, varefter spritcentralen fastställer kostnaderna (tull, skatt, handelsvinst, transport- och speditjonskostnader m. m.). Spritcentralen underrättar systembolaget om vad den resande har att erlægga, varefter varorna, som under tiden rekvirerats från tullverket, utlämnas genom systembutiken sedan avräkning på förskottsbeloppet skett. Den genomsnittliga tid, som den resande får vänta på att få sina varor, uppgår till mellan två och tre veckor.

Spritcentralens beräkningar av tull och skatt m. m. vid privatimport grundas på för bolaget tillgängliga uppgifter om varuslag, alkoholhalt, buteljstorlek, inköpspris o. s. v. Liksom när det gäller annan av spritcentralen företagen import av rusdrycker utgår tull enligt tulltaxan och skatt enligt förordningen om skatt på spritdrycker och vin.

Generaltullstyrelsens och kontrollstyrelsens förslag. Enligt ämbetsverkens uppfattning är den nuvarande anordningen för behandling av hithörande införselärenden inte rationell. Härom anföres följande.

Det förekommer numera i allt mer ökad utsträckning att resande, som ankommer till landet från utrikes ort, medför rusdrycker i större myckenhet än som är medgivet för tullfri införsel. I allmänhet rör det sig bara om en eller ett par flaskor utöver medgiven kvantitet, t. ex. konjak eller vin som den resande tillhandlat sig vid turistbesök utomlands och velat hemföra till

Sverige. Såsom förut nämnts kvarhålls dryckerna av tullverket. Särskilt om det gäller en liten kvantitet, måste detta självfallet väcka irritation hos allmänheten, framför allt med hänsyn till det besvär som härigenom uppstår. För tullverket uppkommer viss omgång med att förvara flaskorna, varjämte särskilda lokalutrymmen erfordras på en del håll. Själva förfarandet med privatimport är som framgår av den förut lämnade redogörelsen omständligt och komplicerat, och de sammantagna kostnaderna för tullverket, spritcentralen och systembolaget är i fråga om mindre varupartier säkerligen betydande i jämförelse med den intäkt staten i form av skatt, tull m. m. kan erhålla från den resande. Besväret och kostnaden för den enskilde torde också, såsom framhållits i tullkammarens skrivelse, ofta leda till att den resande avstår från utvägen med privatimport.

Med hänsyn till dessa förhållanden anser ämbetsverken — oavsett om tidigare omnämnt förslag om enhetliga regler för resandes rätt till tullfri rusdrycksinförsel framdeles kan komma att genomföras — starka skäl tala för en anordning, varigenom de resande beredes möjlighet att, utöver medgiven tullfri kvantitet, mot erläggande av tull och skatt direkt medföra även viss ytterligare kvantitet rusdrycker. Några nykterhetspolitiska olägenheter av en sådan anordning kan enligt ämbetsverkens uppfattning icke väntas uppkomma vid nuvarande system för försäljning av rusdrycker. Arrangemanget förutsätter, att avgifterna betalas av den resande vid själva införseln, som alltså företages av denne personligen utan spritcentralens och systembolagets förmedling.

Ämbetsverken påpekar, att tullpersonalen i allmänhet inte har möjlighet att beräkna tull och skatt enligt vanliga regler. I skrivelsen anföres.

Då omsättningsskatten till viss del är beräknad på varans utminuteringspris, fordras för en exakt uträkning av skattebeloppet ett fastställande av det pris varan skulle betinga vid försäljning i systembutik. Är det fråga om spritdrycker, måste därutöver både buteljrymd och alkoholhalt kunna bestämmas, eftersom grundavgiften per liter varierar med alkoholhalten. Med hänsyn till grundavgiften per liter starkvin fordras en bestämning av buteljrymden även i de flaskor som innehåller sådant vin. För beräkning av tullen för spritdrycker och vin erfordras uppgifter om buteljrymd, alkoholhalt m. m.

I skrivelsen konstateras, att man är nödsakad att räkna med vissa medelpriser per butelj för olika grupper av varor. Det erinras i samband därmed om att avsevärda spännvidder kan förekomma mellan priser för olika varor inom varje grupp. På grundval av uppgifter som erhållits från spritcentralen har ämbetsverken låtit utarbeta ett förslag till schablonmässiga beräkningar av tull och skatt. Förslaget torde såsom *Bihang* få fogas vid statsrådsprotokollet i detta ärende.

I anslutning till förslaget framhålls följande.

Beräkningen avser till en början tullbeloppet för en kvantitet om 75 cl. Omsättningsskattens grundavgift är ävenledes kalkylerad på denna myckenhet (sådan avgift utgår ej för lättvin) och, beträffande spritdrycker, kalkylerad på en alkoholhalt överstigande 40 volymprocent utom i vad angår likörer, som i medeltal antagits ha en alkoholhalt av lägst 30 men ej 35 volym-

procent. Sedan omsättningsskattens procentavgift (med viss procent på det beräknade utminuteringspriset) tillagts, erhålles summan för tull och skatt, vilken slutligen avrundats till lämpligt belopp. Handelsvinst för spritcentralen och systembolaget har ej ansetts böra medtas, då dessa bolag ju inte skulle få någon befattning med denna direktimport. Det kan nämnas att handelsvinsten kan vara av viss ekonomisk betydelse för den resande; så utgör t. ex. systembolagets handelsvinst i förhållande till utminuteringspriset 6 % för spritdrycker, 10 % för starkvin och 13 % för lättvin (för en flaska konjak om 50 kronor är denna handelsvinst alltså 3 kr). Schablonavgiften skall således förslagsvis omfatta tull och skatt tillsammans. Av praktiska skäl bör avgiften bestämmas med jämnt belopp för den vanligen förekommande flaskstorleken, dvs. helbutelj om 75 cl. För halvbutelj om 37,5 cl utgår halv avgift.

Ämbetsverken påpekar, att om man genomför ett dylikt system med schablonavgifter, kommer skatten att bli för högt beräknad i åtskilliga fall när det gäller billigare varor men för lågt för vissa högre kvaliteter. De vinster eller förluster som de resande i enskilda fall skulle göra torde dock, enligt vad som framhålles i skrivelsen, vara av ringa storlek och tendera att i huvudsak jämna ut varandra. Ämbetsverken erinrar vidare om att den resande allmänheten i regel tillhandlar sig varor av detta slag på den öppna marknaden i vederbörande land till ett pris som torde inrymma vissa skatter och andra pålägg.

Det förordas, att nuvarande möjligheter till återutförsel och annan privatimport än direktimport bibehålles. I samband härmed föreslår ämbetsverken emellertid, att liggetiden för kvarhållet gods minskas från fyra till två månader. Vidare föreslås en maximering av de kvantiteter som kan ifrågakomma för direktimport, förslagsvis till högst fem liter spritdrycker eller vin. För att ytterligare minska risken för missbruk bör enligt skrivelsen rätten till nu avsedd direktimport endast gälla för personer över 21 år.

Motsvarande skall enligt förslaget gälla beträffande starköl, av vilken vara högst fem liter skall få införas mot redan gällande tull av en krona 59 öre per liter.

Vid skrivelsen har fogats förslag till ändringar i 12 § 4 mom. c) och 86 § 1 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen, 1 § kungörelsen den 6 maj 1955 (nr 172) och 22 kap. tulltaxan, där efter mönster av 24 kap. om tobaksvaror föreslås införd en särskild anmärkning innefattande de föreslagna schablonavgifterna, författningstekniskt benämnda tull.

Ämbetsverken hemställer, att författningsändringarna om möjligt skall träda i kraft före innevarande års sommarsäsong.

Departementschefen. Enligt nuvarande bestämmelser äger resande avgiftsfritt införa vissa smärre kvantiteter rusdrycker. För medborgare i de nordiska länderna är dessa kvantiteter bestämda till högst 1/3 liter sprit, en liter vin och två liter starköl. Överskjutande kvantiteter kvarhålles av tullen och kvarliggare för den resandes räkning under fyra månader. Har varan inte före denna tids utgång införtullats genom spritcentralens och system-

bolagets förmedling enligt de regler som gäller för s. k. privatimport, tillfaller varan statsverket.

Såsom generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen framhållit, är denna ordning förbunden med vissa olägenheter. Det är ägnat att väcka irritation, att den resande inte själv kan utlösa en mindre överskjutande kvantitet hos tullen. Förfarandet vid privatimport är omständligt och tidsödande, och i regel avstår den resande från att begagna denna möjlighet. Varan får därför kvarligga under de föreskrivna fyra månaderna för att sedan tillfalla staten. För tullverket har förvaringen av de omhändertagna rusdryckerna förorsakat vissa svårigheter. De varor som tillfaller staten kan endast till mindre del saluföras i oförändrat skick — detta gäller obrutna förpackningar av sådana spritdrycker som säljes av systembolaget. I övrigt förstöres dryckerna eller användes de som råvara för framställning av andra rusdrycker.

Genomföres ämbetsverkens förslag att tillåta resande att — vid sidan av nu medgiven avgiftsfri införsel — importera en begränsad kvantitet rusdrycker mot en schablonmässigt beräknad avgift, motsvarande gällande tull och omsättningsskatt, skulle vissa fördelar vinnas. Avgiften blir visserligen sådan att den tillsammans med vad den resande förut erlagt för dryckerna i regel överstiger vad varan skulle kosta i systembolagets butiker. Det kan förtjäna framhållas, att det nu sagda torde gälla även om varan inköpts skattefritt på båt eller flygplan. Avgiften blir emellertid i och för sig lägre än systembolagets utminuteringspris, och för den resande kan det därför ställa sig fördelaktigt att — i stället för att lämna ifrån sig dryckerna — betala avgiften och få ta med sig varorna. Några olägenheter från nykterhetssynpunkt torde inte kunna befaras.

Mot det sätt på vilket avgiften beräknats synes inte kunna göras någon befogad erinran. De föreslagna begränsningarna i rätten till avgiftsbelagd införsel — denna rätt skall endast få begagnas av resande över 21 år och omfatta fem liter sprit eller vin och fem liter starköl — synes lämpligt avvägda. Såsom ämbetsverken förutsatt bör nuvarande möjligheter till privatimport genom spritcentralens och systembolagets förmedling kvarstå. Liggetiden hos tullverket bör emellertid på sätt föreslagits förkortas till två månader.

I enlighet med det anförda anser jag, att ämbetsverkens förslag kan tillstyrkas. Av de erforderliga författningsändringarna, till vilka förslag utarbetats inom finansdepartementet, torde de som avser rusdrycksförsäljningsförordningen och tulltaxan böra underställas riksdagen. Författningsändringarna synes böra träda i kraft den 1 juli 1959.

Viss förenkling i förordningen om skattefri sprit

Inledning. Efter framställning av spritcentralen har kontrollstyrelsen med skrivelse den 3 januari 1959 framlagt förslag till vissa förenklingar i de regler som gäller förvärv av rätt att sälja rödsprit och blåsprit.

Över förslaget har, efter remiss, yttranden avgivits av socialstyrelsen, kommerskollegium, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Göteborgs och Bohus samt Västerbottens län, Sveriges köpmannaförbund och Kooperativa förbundet.

Kommerskollegium har bifogat yttranden från handelskamrarna i Stockholm, Göteborg och Malmö samt Sveriges färghandlares riksförbund. Överståthållarämbetet har medsänt utlåtande från polismästaren i Stockholm. Länsstyrelserna har bilagt yttranden från landsfogdarna i respektive län.

Förslaget har tillstyrkts i samtliga avgivna yttranden.

Gällande bestämmelser m. m. Handeln med rödsprit och blåsprit regleras av förordningen den 1 juli 1918 (nr 508) angående handel med skattefri sprit. Den sprit varom nu är fråga kan vara enkeldenaturerad eller dubbeldenaturerad. Tidigare var rödspriten dubbeldenaturerad och blåspriten enkeldenaturerad. För närvarande är dock båda varuslagen dubbeldenaturerade.

Rödsprit och blåsprit säljes i vanliga detaljhandelsbutiker. Det kräves emellertid, att handlanden blivit antagen i särskild ordning som detaljhandlare. I 10 § nyssnämnda förordning stadgas, att detaljhandlare med enkeldenaturerad skattefri sprit skall till erforderligt antal antas av kontrollstyrelsen. Som framgår av det nyss anförda har denna bestämmelse för närvarande inte någon praktisk betydelse. Detaljhandlare med dubbeldenaturerad skattefri sprit antas av spritcentralen. Till detaljhandlare får inte antas annan än den som är berättigad att idka handel och gjort sig känd för ordentlighet och pålitlighet; han skall jämväl i övrigt kunna anses skickad att bedriva rörelsen så, att missbruk av spriten förekommes. Kontrollstyrelsen äger meddela spritcentralen närmare föreskrifter om antagande av detaljhandlare. Har spritcentralen utan skäl vägrat anta någon till detaljhandlare eller upphävt försäljningsrätt, äger kontrollstyrelsen på framställning förordna om rättelse. Om antagande av detaljhandlare och om upphörande av försäljningsrätt skall underrättelse lämnas länsstyrelsen samt vederbörande polismyndighet och nykterhetsnämnd.

Kontrollstyrelsens förslag. Styrelsen finner av rationaliseringsskäl angeläget att bestämmelserna om antagande av detaljhandlare med skattefri sprit ändras så, att föreskrifterna om lämplighetsprövning och vissa myndigheters underrättande borttages. Som en följd härav kommer nu gällande krav på att fysisk person skall stå som tillståndshavare för detaljhandlare, som är juridisk person, att bortfalla. Styrelsen anför.

Slopandet av lämplighetskravet bör för konsekvensens skull gälla såväl enkel- som dubbeldenaturerad sprit. Styrelsen har funnit, att den prövning av lämpligheten, som föreskrives vid antagande av detaljhandlare med skattefri sprit, numera måste bedömas som mindre betydelsefull, varför bestämmelserna härom bör kunna utgå ur förordningen. I fråga om underrättelser till myndigheterna har sådan sedan länge icke lämnats länsstyrelserna. Polismyndigheterna torde i regel icke föra förteckningar över här avsedda detaljhandlare. Vad avser nykterhetsnämndernas behov av dylika uppgifter

har under hand inhämtats från socialstyrelsens nykterhetsvårdsbyrå, att för nämndernas arbete ifrågavarande uppgifter icke är av någon betydelse. Det torde för övrigt vara uppenbart, att det är enklast för myndigheterna att vända sig direkt till spritcentralen, om de i något särskilt fall önskar kontrollera om detaljhandelsrätt med skattefri sprit föreligger.

I anslutning till vad styrelsen sålunda anfört kan återgivas följande av spritcentralen till styrelsen lämnade uppgifter.

Då handhavandet av skattefri sprit år 1934 överfördes från AB Skattefri Sprit till Spritcentralen hade sammanlagt antagits 6 745 detaljhandlare med tillhoppa 8 438 försäljningsställen. Antalet detaljhandlare har därefter successivt ökat för varje år och motsvarande siffror voro vid utgången av år 1957 13 699 respektive 17 969. Under den senaste tioårsperioden har antalet handlagda ärenden, som beröra antagning av nya detaljhandlare, anmälningar om återkallade tillstånd, m. m., uppgått till i genomsnitt ca 2 100 per år. För år 1957 var siffran 1 859.

Då någon önskar bli antagen till detaljhandlare för annan dubbeldenaturerad skattefri sprit än motorsprit, ankommer det på Spritcentralen att innan vederbörande antages förvissa sig om att sökanden uppfyller i författningen uppställda villkor. Sökande skall sålunda vara berättigad att idka handel, vilket skall styrkas genom företeende av utdrag ur handels- och aktiebolagsregistret eller genom företeende av konkursfrihets- och myndighetsbevis. Villkoret att vederbörande gjort sig känd för ordentlighet och pålitlighet uppfylles genom uppvisande av intyg från polismyndigheten på den ort, där sökanden är bosatt. Sedan nyssnämnda handlingar kommit Spritcentralen tillhanda kan sökanden antagas till detaljhandlare. Om förutsättningarna sedermera skulle brista, återkallas tillståndet av Spritcentralen. Antalet sådana återkallelser har under den senaste tioårsperioden uppgått till drygt 600 per år och var under 1957 604. Den ojämförligt vanligaste anledningen till återkallelse är att affärsöverlåtelse ägt rum. Tillstånd att försälja dubbeldenaturerad skattefri sprit är nämligen personligt, vilket medför att om affären överlåtes måste det gamla tillståndet återkallas och nytt tillstånd utfärdas för efterträdaren. Samma är förhållandet om byte göres av föreståndare för exempelvis konsumtionsförening. Det må framhållas, att återkallelse av detaljhandelstillstånd på grund därav att detaljhandlaren bedrivit försäljningen så att missbruk av spriten förekommit är ytterst sällsynt. Under de senaste tio åren har icke något enda sådant fall förekommit.

Kontrollstyrelsen framhåller i sin skrivelse ytterligare, att det kunde ifrågasättas, om icke samtliga särbestämmelser om den enkeldenaturerade spriten är överflödiga. Emellertid förberedes inom styrelsen en mera genomgripande revision av förordningen om skattefri sprit och vissa andra bestämmelser, ett arbete som beräknas ta en icke obetydlig tid i anspråk. Frågan om den enkeldenaturerade spriten anses lämpligen kunna anstå i avbidan härå. Det erinras i sammanhanget om att 1958 års riksdag vid behandlingen av den nya tulltaxan förutsatt, att en omprövning skall ske av beskattningen av sprit, som användes för tekniska ändamål (bevillningsutskottets betänkande B 1 s. 296).

Remissyttrandena. Kontrollstyrelsens förslag har, som förut nämnts, tillstyrkts i samtliga yttranden.

Socialstyrelsen vitsordar, att den i förordningen angående handel med skattefri sprit stadgade underrättelseplikten till nykterhetsnämnderna angående nyantagna och upphörande detaljhandlare med skattefri sprit saknar betydelse för nämnderna och utan olägenhet kan upphöra. Styrelsen har därför i sin egenskap av tillsynsmyndighet över nykterhetsvården ingen invändning mot förslaget i denna del.

Enligt *kommerskollegium* synes en ändring av bestämmelserna i den riktning förslaget avser innebära en påtaglig rationalisering utan att likväl, såvitt kollegium kan finna, de intressen som bestämmelsen i sin nuvarande utformning avser att skydda, d. v. s. huvudsakligen de nykterhetspolitiska, därigenom trädes för nära. Att som en följd av den föreslagna ändringen kravet på att fysisk person skall stå som tillståndshavare för detaljhandlare, som är juridisk person, kommer att bortfalla innebär enligt kollegium också en beaktansvärd fördel.

Handelskammaren i Göteborg finner den föreslagna ändringen synnerligen välbetänkt. Handelskammaren vill emellertid föreslå, att man redan nu avskaffar skillnaden mellan enkeldenaturerad och dubbeldenaturerad sprit samt låter spritcentralen antaga detaljhandlare med det förstnämnda varuslaget, därest detta skulle återinföras. Samma förslag framföres av *Sveriges färghandlares riksförbund* och *Sveriges köpmannaförbund*.

Å andra sidan uttalar *landsfogden i Västerbottens län*, att i fråga om enkeldenaturerad sprit lämpligast synes vara att avvakta slutförandet av den pågående revisionen av hela förordningen om skattefri sprit.

Departementschefen. 1918 års förordning om skattefri sprit är numera föråldrad. Redan i samband med 1954 års lagstiftning konstaterades, att förordningen var i behov av översyn. En sådan förberedes inom kontrollstyrelsen. Det har emellertid visat sig, att detta arbete kommer att ta åtskillig tid i anspråk. Med tanke härpå har kontrollstyrelsen ansett sig böra redan nu framlägga förslag till förenkling av det förfarande som är föreskrivet när en handlande skall få rätt att sälja rödsprit eller blåsprit.

Av vad som anförts i ärendet framgår att detta förfarande innefattar flera åtgärder, som numera framstår som meningslösa. Detta gäller i första hand prövningen av sökandenas personliga lämplighet, som förutsätter att intyg rörande varje sökande, ca 1 500 om året, skall utfärdas av polismyndighet. Även den föreskrivna skyldigheten att underrätta vissa myndigheter — det rör sig här om flera tusen underrättelser varje år — synes utan olägenhet kunna avskaffas.

Jag tillstyrker således kontrollstyrelsens förslag att slopa dessa åtgärder. Såsom kontrollstyrelsen framhållit bör, när prövningen av sökandens lämplighet avskaffats, juridisk person kunna antagas som detaljhandlare. Där- emot bör, på sätt styrelsen jämväl förordat, frågan om att avskaffa de särskilda reglerna om enkeldenaturerad sprit anstå i avbidan på en fullständig revision av förordningen om skattefri sprit.

På grundval av ett vid kontrollstyrelsens skrivelse fogat utkast har inom

finansdepartementet utarbetats förslag till erforderlig ändring i 10 § förordningen om skattefri sprit. Ändringen bör lämpligen träda i kraft den 1 juli 1959.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättade förslag till

1) *förordning om ändrad lydelse av 12 § 4 mom. och 86 § 1 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521);*

2) *förordning om ändrad lydelse av 10 § förordningen den 1 juli 1918 (nr 508) angående handel med skattefri sprit; samt*

3) *förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475).*

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Åke Sanell

Schablonberäkning av tull och skatt, kronor per 75 cl

Varuslag	Beräknat genom- snittligt utminute- ringspris	Tull	Omsättningsskatt			Summa tull och skatt	D:o av- rundat = schablon- avgift
			Grund- avgift	Pro- cent- avgift	Summa		
<i>Lätvin</i>							
1 Ej musserande	10:—	0:38	—	3:60	3:60	3:98	4:—
2 Champagne	26:—	1:50	—	9:36	9:36	10:86	11:—
3 Annat musserande	15:—	1:50	—	5:40	5:40	6:90	7:—
<i>Starkvin</i>							
4 Madeira, portvin, sherry	16:—	1:01	1:50	5:92	7:42	8:43	8:50
5 Annat	14:—	1:01	1:50	5:18	6:68	7:69	7:50
<i>Spritdrycker</i>							
6 Brännvin	30:—	1:01	8:70	15:—	23:70	24:71	25:—
7 Konjak	50:—	1:01	8:70	25:—	33:70	34:71	35:—
8 Annan eau-de-vie	40:—	1:01	8:70	20:—	28:70	29:71	30:—
9 Whisky	38:—	1:01	8:70	19:—	27:70	28:71	29:—
10 Rom	34:—	1:01	8:70	17:—	25:70	26:71	27:—
11 Likör	33:—	1:39	6:38	16:50	22:88	24:27	24:—